

فهرست

- هويت تاریخي
- اعتراضات مردمی، اغتشاشات حکومتی
- آرمان خواهی یا مصلحت گرایی؛ دوراهی تاریخی
- آیین نامه ضد آزادی
- به وقت تربیتون

شماره نهم فصل نامه سیاسی اجتماعی

ویژه روز دانشجو

آذر ۹۸

صفحه اول سیاسی اجتماعی

از حشون حکومتی وظیفه آنها در دنیا

آرمان خواهی یا مصلحت اندیشی؛ دوراهی تاریخی

دانشجویی میرد...

تشخیص مصلحت انسان، برخاسته از بدوفی ترین آموخته‌هایش، در تنگی‌ای حوادث، حفظ حیات بوده است. لکن امروز بشر، جاندار یک سر و دو زانوی سایق نیست. نه در خوارک، ریشه گیاه را لایق می‌گیرد و نه در باران، قناعت به غارها می‌کند. طی ادوار، چنان در مادیات حصول منفعت کردند که آنها را مکرر به این پرسش می‌رساند که براستی این پیشرفت تاچ سرحداتی مقدور است؟ سوالی که بارها می‌توانست برای آنها شروع یک رخوت باشد.

طی قرن‌ها در مکاتب گوناگون وی اصولی را درک و پیجوبی کرد که بعد از آن به حقوق تعبیر نمود تا جایی که امروز در ترازوی وجاذب‌شان، داشته‌ها و ثروت‌ها که نظر ما در اینجا مقوله‌ای متمایز از رفاه است. در قیاس با وزنه حقوق بسیار ناچیز می‌نماید. یافته‌های فرامادی آنها که برایشان دست نیافتنی تر از ثروتها مادی بود، همیشه آنها را برای زندگی در یک آینده‌ی طولانی‌تریه جلو هل داده است و مشوقی است برای تداوم حرکت تکاملی انسان‌ها. این مفاهیم که شاید در قله‌ی همه‌ی آنها و ازهای آزادی ایستاده باشد، مشمول کلیتی شدند به نام آرمان. همان چیزی که بشر خسته از دستاوردهای فیزیکی را از دلمدرگی رهاند، به سوی خود فراخواند، تکاپو را شدت بخشید و رفاه و مادیات در سایه‌ی نیل به این قله مزیداً رشد یافت تا جایی که در بهنه‌ی تاریخ، انسان‌ها برای حاضر شدن از مصلحت حیاتی مددی به نفع خیالی هرچند بعید بگذرند تا دست کم دقایقی را در روایی آرمان‌های خود زندگی کرده باشند. این است که آرمانگرایی و حمامسه‌های تقیدی شده‌اش درین همه‌ی جوامع و به تع آن قشری از جامعه که بیشتر از سایرین انگیزه و بینه و البه وظیفه توسعه و تکاپورا داراست، یعنی دانشجو، بارها بر دیگر مصالح آنها رجحان یافته باشد. اما براستی مصلحت چیزی و آرمان کجاست؟ حقیقتاً راهبردی که در ردای مصلحت نمود می‌یابد و تشویق می‌کند به خزینه در سوراخ‌ها هنگام سرما، مردانی می‌سازد که زمستان را نهان از پشت پنجه دیده‌اند. کنده چوب‌ها خیس می‌خورند و آنها فقط نگاه می‌کنند. اینجاست که ارمغان آرمانخواهی پیشرفت است و دستاورده مصلحت رکود.

سالیانی است که در پیشواز مسیر صعب‌العبور آزادی، یا سد سرکوب است یا دیوار بی‌اعتیاب و یا قسم خدا و پیغمبر که "نکنید، انقلاب را تضعیف نکنید...!"

آشکار است که ضعف در تضاد با قدرت است و قدرت همیشه پایگاه می‌طلبد که بی‌شک این پایگاه را ازدحام ملی پیشکش انقلاب ایران می‌کرد. جالب آن‌جا که جبل پروردگار در میان آن‌ها نه نان بود، نه نفت، حتی پانزده سال خبری از آب و برق مجازی هم نبود، بلکه آرمان بود. همان تجویز رهبران حاذق که ملت‌های خموده و از پاشسته را به رستاخیز می‌کشاند. به راستی ریشه قدرت انقلاب در اعتماد به ریسمان الهی است که مقرر بود ره به سوی آرمان شهر مطلوب ببرد و این حق مردمی بود که مصلحت‌شان را ارمانتشان یافته بودند. پس یقیناً قدرتی که در مقابل مطالبات برق نزول می‌کند، قدرت برحقی نیست.

قدرتی که امداده است تا باشد و مهم نیست از کجا یا به چه مقصد؟ مهم دوام است تا موعود ناپیدا و عوامی که گرد این کعبه‌ی آمال، سالیان سال طوف کند و همیشه مقصداشان، میداشان باشد. طبل توخالی‌ای که هر روز فریادش بلندتر می‌شود تا گوشزدهای ملت منتظران را نشوند.

امروز ما - و سیاهه‌ی همه مصائبی که خواننده بهتر از من برآن واقف است - توان سکوت‌های مصلحتی ماست. با سرپوش مصلحت در مسلک صاحب‌منصبان، از سکوت به دروغ رسیدیم و از دروغ به سکوت. مصلحتی که همیشه به نفع اقلیت است، مصلحت جمهوری نیست، مصلحت قدرت است. قدرتی تمامیت‌خواه و ماندگار که تداعی روزهایست که به رستاخیزمان متنه شد. لذا مصلحتی که دوام قدرت باشد نه فقط تبعاشن از آرمان‌ها به دور است، بلکه صرف باید ای آن متصاد با اصلی ترین محور آرمانخواهی انقلاب است، متضاد با متصاد.

به هر طریق از پس آن رویداد عظیم، ملت ظفرمند ارمانتهای خود را حق یافتد، ولی امروز دیگر احراقش را به محشری دیگر گره نمی‌زنند که این خود عدول از سنگر حقی است که خاکریش تلی از تن‌های بی‌جان گشته و سرهای بی‌تن مانده است. پاسیان خاک ارمانتهای سنگر امید. سنگر داششیست.

مصلحت همیشگی دانشجو مسئولیت اوست و تکلیفش آرمان او. این درس مکتب انقلاب است و ما خارج از این چارچوب مصلحتی نمی‌شناسیم و لا با برچیده شدن سنگر آرمانخواهی از دانشگاه دیگر سراغش را باید از آرشیو تاریخ گرفت. آنجایی که کنار خش نوش نوار کاستها و بر فک‌های ریز و درشت، فریاد نام جمهوری از لابلای خروش گلوله‌ها را به گوش فلک باز می‌کند.

آزادی بیان، اندیشه و قلم یا هر آنچه که با خواندن این مطلب منتشر را برگردد ما بار می‌کنند، لطف و کرم حاکمان نیست بلکه حق ما و ظیفه آن‌هاست. ما که عطا‌ی آزادی با منت را کنار اختلاس در چتر امیت به تقاضش می‌بخشم. صدقه‌های چهاردلاری را هم. البته که یارانه نام قشنگتری است. اقتدار استعماری را هم. مستشارهای صلوانی را هم. ولی صد حیف و صد افسوس، آن‌هایی که وام قدرت‌شان را فرض‌الحسنه‌ی بلاعوض می‌پندارند و ارزنی رانه از اصلش و نه از سودش با ملت شریک نمی‌شوند، دریای کرممان پیش بخل آنها ناچیز است و راستی که از آنها امید احراق‌ثرتی را نمی‌رود.

و ما همچنان ایستاده در غبار بلاتکلیفی در انتهای جاده‌ی تقدیر کسی را می‌جوییم. این شکل دردناک و تازه‌ای از آرمانخواهی است! زمانی که دست درگدن نامیدی به انتظاری تلخ دل خوش می‌کنند.

کسی را چشم در راهیم...
نمی‌دانیم گو شاید،
که این سیمرغ خود ماییم.

هویت تاریخی

به یاد ۳ لاله‌ی روییده بر صحنه دانشگاه

در ماه‌های بعد از کودتای ۲۸ مرداد هنوز کشور از وقایع پیش‌آمدۀ در بیت و حیرت بود و تظاهرات و اعتراض‌های پراکنده به سختی سرکوب می‌شدند. با شروع سال تحصیلی دانشجویان نیز فعالیت‌های خود را آغاز کردند و در چند نوبت به اعتراض پرداختند. در این شرایط خبر سفر معادن رئیس جمهور وقت آمریکا جرقه‌ای بود تا بازدید دانشجویان نفرت خود را به دستگاه کودتا نشان دهند.

با شلغوی‌های ایجاد شده از روز قبل، در صبح ۱۶ آم آذربایجان با حضور در اطراف دانشگاه سعی در کنترل شرایط داشتند و به بهانه اعتراض دو نفر از دانشجویان وارد دانشگاه شدند و اعتراض دانشجویان را با گلوله پاسخ دادند. در این روز سه دانشجو به نام‌های مصطفی بزرگ‌نگاران گفته شد "دانشجویان برای گرفتن تفک سریازان حمله کردند و سریازان نیز اجباراً تیرهایی به هوا شلیک نمودند و تصادفاً سه نفر کشته شد".

با وجود گذشت ۱۹ سال از تأسیس اولین دانشگاه و شکل‌گیری برخی فعالیت‌های دانشجویی، ۱۶ آذر سال ۱۳۳۲ به عنوان مبدأ جنبش‌های دانشجویی در ایران شناخته می‌شود. پس از این واقعه با وجود دوره‌ی شدیدی از سرکوب، فعالیت‌های دانشجویان ادامه یافت و ده سال بعد دانشگاه مهمترین محل برای فعالیت‌های سیاسی با گرایش‌های مختلف بود. در سال‌های بعد نقش آفرینی دانشجویان بیشتر و بیشتر شد و نقشی اساسی در انقلاب و سال‌های بعد از آن ایفا کردند.

اما امروز بعد از گذشت ۶۶ سال از آن روز به نظر می‌رسد دیگر خبری از آن فضا نیست. نه دانشگاه، دانشگاه آن روز است نه دیگر دانشگاه مبدأ تحولات باشد و روز دانشجو به می‌بیند. سالیانی است دیگر صلاح نمی‌دانند دانشگاه مبدأ تحولات باشد و روز دانشجو به جای روز بزرگداشت آن شهدا و ادامه راه حق‌طلبی و آزادی خواهی آنان به روزی برای برگزاری جشن‌ها تبدیل شده است.

به جای دعوت از دانشجو برای ادامه‌ی هویت تاریخی آرمان خواهانه‌اش توصیه به مصلحت اندیشی می‌کنند. با قوانین مبهم و سلیقه‌ای دست دانشجو را بسته و ترس را در داشت نگه می‌دارند و دانشجو باید اکتفا کند به تربیونی که شاید به دستش بدنه‌شاید هم نه. اما به راستی واقعه‌ی ۱۶ آذر چه درسی برای دانشجوی امروز دارد؟

حمیدرضا محسنی (سال ۳ پزشکی)

اعتراضات مردمی، اغتشاشات حکومتی

اعتراضات مردمی آبان ماه ۹۸، بعض فروخورده ملتی بود که چندین سال به بهانه نجابت و اصالت، حق آزادی بیانشان را گرفته بودند. بعض مردمی که در ۲۴ آبان ماه به دلیل بی‌توجهی حکومت خواص ترکید. حکومتی که بعد از چندین سال ایزوله کردن قدرت، مردم را نادیده می‌گیرد و بدون درنظر گرفتن شرایط جامعه برای حیاتی ترین ارکان زندگی مردم تعیین تکلیف می‌کند. به راستی کجاست مجلسی که در راس امور بود؟ کجاست رای ملتی که میزان حکومت به مردم بود؟ کجاست نماینده‌ای که راحتی و آسایش مردمش را فدای تملق و پاچه‌خواری نکند؟

جوانی که برای یک لقمه نان از خروس خوان صبح تا شغال خوان شب می‌دود و صدایش در نمی‌آید، کوه نجابت است. با او چه کار کردید که جانش را کف دستش می‌گذارد و برای گرفتن حقش به میدان می‌آید؟ اشتباه همین جاست که کار را به جایی رساندید که کسی که صدای اعتراضش بلند می‌شود یا باید خودی باشد، یا دیوانه باشد و یا جانش به لبی رسانید باشد! کسی هم که جانش به لبی برسد تا حقش را نگیرد میدان را خالی نمی‌کند. یا صدایش طنین‌انداز میدان است یا خونش گلگون کننده‌ی میدان! بیش از ۲۰۰ کشته‌ای که شهید خواندشان شاید کمترین جبران مصیبت وارد شده به خانواده‌های آنهاست، قربانی نبود آزادی شدند. آزادی در بیان، آزادی انتخاب نماینده‌ای که مدافعانه باشد نه سینه‌چاک حکومت، آزادی در اعتراض به حق مسلم خورده شده خودش. در این میان عده‌ای هم سوار بر موج احساسات مردم و حماقت مسئولین شروع به آسیب به مملکت می‌کنند، عده‌ای هم به تسویه حساب شخصی و سیاسی می‌پردازند ولی قربانی همان جوان نجیب است. حق‌شان را که خورده بود، آزادی‌شان را که گرفتید، حداقل داغی بر دل خانواده‌هایشان نباشد. همان دورین‌هایی که با آنها مردم را تهدید می‌کنند، عاملان اصلی آشوب و قاتلان جوانان را هم شکار کرده‌است مگر اینکه به دستور و صلاح‌دید حکومتی دچار خودسازی شده باشد!

حرف همه‌ی ما آزادی است. امیدواریم خون‌های ریخته شده و صدای‌های خفه شده زمینه‌ساز آینده‌ای آزاد برای کشورمان باشد.

بے وقت تربیون...

فکر کنید در ایران با هزار زحمت و مشقت مدرک گرفته‌اید و حال دنبال راهی برای خروج از ایران و گرفتن اقامت در کشور دیگری هستید. قصد دارید به جایی بروید که قدرتان را می‌دانند و به شما امکان پیشرفت می‌دهند. این موضوع را صراحتاً می‌توان از سخنان یکی از نخبگان جوان نامیدی از وضع کشور در حضور رهبر انقلاب دریافت کرد. رضا کیانی پور، دانشجوی پزشکی و دارنده مدال طلای المپیاد زیست‌شناسی: "نخبه ما نامیدی شود، از خودش، از مردمش، از مملکتش و نامیدی یک نخبه چیز کمی نیست. از دست رفتن یک نخبه از دست رفتن یک مغز است. تعداد زیادی از المپیادی‌های این کشور در فکر فرار هستند. فرار! و نه مهاجرت. فرار یعنی فقط می‌خواهی اینجا نباشی و این بی عدالتی‌ها و تبعیض‌ها را نبینی".

سالهای است که دلایلی همچون فساد اداری، پارتی بازی، نبود نظام شایسته سalarی، عدم وجود اهتمام جدی برای تصحیح اشتباهات مدیران و صد البته ظهره نوسرماهی داران یا به زبان خودمانی آقازاده‌ها، باعث سرخوردگی فارغ‌التحصیلان و فرار آنها به خارج می‌گردد. در ادامه همین نخبه اشاره می‌کند یکی از علل نتایج ضعیف‌المپیادهای علمی آن است که متولی اصلی المپیاد، یعنی باشگاه دانش پژوهان جوان در حال زوال است.

به گزارش گروه فناوری خیرگزاری دانشجو به نقل از شورای عالی انقلاب فرهنگی، سالانه بین ۳۲ تا ۴۰ هزار نخبه از ایران

مهاجرت می‌کنند. آمار بحث برانگیزی که می‌تواند یک کشور را فلچ کند. تعداد قابل توجهی از نفرات برتر کنکور سراسری تحصیلات تكمیلی خود را در کشورهای دیگری مثل آمریکا آدامه می‌دهند. چرا کسی پاسخگوی این آسیب اجتماعی ویرانگر برای کشوری نیست که ذره سرمایه‌های انسانی غنی خود و مهمترین عوامل رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را لذت دست می‌دهد. به راستی که اگر با همین روند پیش برویم توسعه یافتنگی و بهره‌وری از امکانات کشور با مشکل اساسی روبه‌رو خواهد شد.

هر ساله دانشجویان در یکی از شب‌های ماه مبارک رمضان، میهمان ضیافت افطاری بیت رهبری هستند و نماینده‌گانی از آن‌ها به بیان دغدغه‌ها، مسائل و مشکلات می‌پردازند. اما نکته‌ی قابل توجه، نوع گزینش سخنرانان و در بعضی موارد حذف دقیقه نودی نماینده تشكل‌هایی است که حضور آنها پشت تربیون از مدتی پیش رسانه‌ای هم شده‌است. با بررسی سه سال اخیر متوجه سیری نامتعارف در چینش سخنرانان یک جریان دانشجویی خاص در این سلسله جلسات می‌شویم. از ۸ نفر سخنران سال ۹۶، همه دارای جهت‌گیری فکری متشابه بودند و از دانشجویان، با گراش‌های مختلف هیچ‌فدي حضم نداشت.

همچنین از ۱۱ نفر سخنران سال ۹۷ تهها سحر مهرابی، آن هم نه به نمایندگی سایر طیف‌های فکری، بلکه به عنوان عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات و وزارت علوم به بیان انتقادات متفاوتی پرداخت. متناسبه‌نامه در سال ۹۸ شاهد رفتاری تعجب برانگیز از طرف برگزارکنندگان این جلسه بوده‌ایم؛ حذف تربیون انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران در دیدار با رهبری به علت نامشخص آن هم ساعتی پیش از آغاز مراسم! حال سوال اینجاست: چرا باید چنین اتفاقی در نشستی به این مهمی رخ دهد؟ چرا کسی پاسخگوی موضوع نیست؟

مهرداد پولادی دبیر انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران به دنبال این موضوع در مصاحبه‌ای با ایرنا پلاس گفت: "یکی از مهمترین مسائلی که قصد داشتم تا در حضور رهبری مطرح کنم، تبعیض هایی است که علیه گروههای مختلف سیاسی و اجتماعی به بعهدهای مقدس اعمال می‌گردد. مصدقاق همین رفتارهای تبعیض آمیز، چنین سخنرانان در افطاری بیت رهبری است که همه متعلق به یک جریان سیاسی هستند". این طرز از برخورد و جلوگیری از مطرح شدن دغدغه‌های دانشجویان با خط فکری متفاوت، به زیان کشور خواهد بود در صورتی که شخص رهبری همواره در سخنانشان از شنیدن صدایها مختلف دفاع کرده‌اند. همچنین پولادی اشاره می‌کند: "حذف صدایها منتقد شائیه مهندسی این جلسه را ایجاد می‌کند، درحالی که نباید شائیه سیاسی کاری در انتخاب سخنرانان چنین مراسمی که نه جناحی سیاسی بلکه

ملی است ایجاد شود. اما حداکثر در سه سال اخیر شاهد آن بودیم که چنین مطلب مهمی از سوی متولیان امر که باید الگوی حفظ وحدت و رفع تعییض باشند، نادیده گرفته می‌شود و در عین دعوت زبانی دانشجویان به آزاداندیشی و آزادی بیان، خود آن را فراموش کرده‌اند که تأسیس برانگیز است.

شوراهای صنفی در بستر قانونی و با مشارکت دانشجویان می‌توانند عاملی برای بهبود شرایط آموزشی و رفاهی واحدهای دانشگاهی باشند. این شوراهایها بعنوان بازوی مشورتی مسئولین دانشگاه از طریق رای مستقیم دانشجویان انتخاب شده و در واقعه مهمترین حلقه ارتباطی دانشجویان و مسئولان دانشگاه محسوب می‌شوند. اما در سال‌های اخیر اکثر خواسته‌های صنفی دانشجویان فقط در حد مطالبه باقی مانده و عملاً اقدام موثری به دنبال آنها دیده نمی‌شود. این مطلب بهوضوح در گفت‌وگویی احمد رضا احمدی، دبیر شورای صنفی دانشجویان صنعتی شاهروд با خبرگزاری دانشجو من با صحبت‌های روز دانشجو رئیس جمهور در دانشگاه سمنان به چشم می‌خورد. "مسئله دیگری که موجب سلب نسبی رضایت جامعه فعالان صنفی دانشجویی ما شده است، گم شدن همیشگی مسائل صنفی در پاسخگویی‌های مسئولان به خواسته‌های دانشجویان است، که امروز نیز شاهد آن بودیم. جناب رئیس جمهور در میان بیانات و پاسخگویی‌هایشان هیچ اشاره‌ای به هیچ خواست صنفی ما نکردند و تنها پاسخ‌های وی حوزه سیاسی را در برگرفته بود. این درحالی است که دانشجویان ما هر ساله با مشکلات صنفی و رفاهی فراوانی مواجه هستند و بعضی این مشکلات آن قدر حاد می‌شود که خدمات عمومی، خاص، آنها را در تحصیل، دانشجویان مردمان، شاهد بد".

درست است در این طیف نشست‌ها پرداختن به مشکلات اساسی و سیاسی کشور جزئی اجتناب‌ناپذیر از سخنرانی‌ها و پاسخ

های آنان است، اما ابی توجهی به مطالباتِ تنها مرجع پیگیری حقوق صنفی دانشجویان قابل چشم پوشی نیست. خبرگزاری ایسنا به بیانه روز دانشجو با چندتن از دانشجویان در مورد مشکلاتشان به گفت و گو پرداخت که در صحبت هایشان مواردی مثل پولی شدن آموزش، اوضاع ناسامان خواینگاهها، بی کیفیتی غذای دانشگاهها، قانون سنتوات بومی گرینی، تبعیض جنسیتی در پذیرش، بی توجهی مسئولان به امور آموزشی و صنفی ... به چشم می خورد. با این وضع مسئولان همواره از افت پویایی دانشگاهها گلایه دارند و اول و آخر، دانشجو را به عنوان مقصّر صد درصد متهم می کنند. در بسیاری از سخنرانی های رجال دولتی و دانشگاهی به جملات تقریباً مشابهی برخورد می کنیم که با «قرار است» و «قرار گذاشته ایم» شروع می گردد. امان از وقتی که فعل، ماضی بعدید می شود، می گویند «قرار بود» و این «بود» گفتن یعنی حالا حالاها بگردید ببینید مطالبه مربوط به چندین سال پیش و در صورت افتدام برای حل آن، در فرآیند بروکراسی کدام اداره متروک شده است! متسفانه نه تنها اکثر قریب به اتفاق این خواسته های صنفی، بلکه خود دانشجویان نیز بین «است ها و بودها» گم می شوند، تا جایی که دیگر کارد به استخوان دانشجو برسد و آن وقت است که بیگنی ها، قا، است؛ س گ فتنه مر شود.

پیش از این روز در پایانه‌ای مخصوص دانشجویان کشور در آستانه روز دانشجوی ۹۷ در بخشی از بیانیه‌ی خود اعلام کرد: "معتقدیم راه حل برونو رفت از بحران‌های موجود کنونی، بازگردناند حق اداره و تصمیم‌گیری به مشارکت‌کنندگان و مولدان اصلی [دانشجویان] یک محيط [دانشگاه] است". زهراء مینی نماینده انجمن اسلامی دانشگاه آزاد شاهروod در دیدار با جناب روحانی پیشنهاد پیگیری مطالبات دانشجویان و تشکیل کمیته‌ای برای ارتباط مستقیم آنان با رئیس جمهور را مطرح کرد. مانیز معتقدیم این موضوع تنها با درست شنیدن صدای دانشجو از جانب متولیان امر محقق خواهد شد و امیدواریم خواسته‌های صنفی مورد اقبال مسئولین قرار گرفته و در آینده‌ای نزدیک شاهد رفع حداکثری مشکلات دانشجویان عزیز کشورمان باشیم.

شورای ضبط آزادی

ایین نامه انصیباطی دانشجویان، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۷۴، به عنوان یک سند بالا دستی، کلیتی برای رسیدگی به تخلفات دانشجویی است که در واقع اصول بر امور انصیباطی دانشجویان را تعیین می‌کند، اما برای شفاف‌سازی و تفکیک جزیی تخلفات دانشجویی و بکسان‌سازی نحوه رسیدگی به آن‌ها و برقراری عدالت قانونی، شیوه‌نامه اجرایی این نامه انصیباطی برای اولین بار در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید. در سال‌های بعد با مصوبه‌هایی از سوی دو وزارت بهداشت، درمان، آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری، تلاش شد تا نحوه رسیدگی به دانشجویان به شکل واحدی تدوین گردد.

طی دهه گذشته دانشجویان با سه شیوه‌نامه تصویب شده از سوی وزارتین (۱۳۸۸، ۱۳۹۴، ۱۳۹۸) مواجه بودند و هستند که در این بین شیوه نامه سال ۱۳۹۴ مورد قبول وزارت بهداشت نبوده و در ۴ سال گذشته در دانشگاه‌های علوم پزشکی، شیوه‌نامه سال ۱۳۸۸ اجرا شده است.

شیوه‌نامه ۱۳۸۸ یکی از سختگیرانه‌ترین شیوه‌نامه‌ها اجرایی بود که در برابر بسیاری از ارزش‌های دانشجویی قرارداشت. در مقابل آن، شیوه‌نامه ۱۳۹۴، دارای اصلاحات چشمگیری در جرم انگاری بعضی اعمال دانشجویی و روند رسیدگی به تخلفات بود که هرچند اعتراضات شوراهای انصباطی را به دنبال داشت، اما پیجهرهای امید را به روی دانشجویان وزارت علوم گشود. شیوه‌نامه ۱۳۹۸ که در تابستان این سال به شوراهای انصباطی تحویل داده شد، یک عقیگرد فاحش نسبت به شیوه‌نامه ۱۳۹۴ است و علی‌رغم بهبود در برخی امور محدود نسبت به سال ۱۳۸۸، سختگیری‌ها و ابهامات متعددی به آن اضافه شده‌است.

"شورای انصباطی به عنوان نهادی حساس در مجموعه مدیریت دانشگاه موظف است ضمن انجام مسئولیت خود در رسیدگی به تحطی دانشجویان از منش دانشجویی، وظایف اساسی دانشگاه در راستای رشد استعدادهای دانشجویان و تقویت روحیه اعتماد به نفس و استقلال آنان را مد نظر داشته باشد". این جمله عین عبارت مقدمه شیوه‌نامه اجرایی در هر سه شیوه‌نامه ۹۸، ۸۸ و ۹۴ است. دانشگاهی که باید محل رشد دانشجو باشد از جمله آن که فضای آزاد را برای نسل آینده ساز کشور فراهم کند تا آنها بتوانند روحیه ارمانگرایانه اجدادی خود را به تعالی بررسانند، در تمامی این روزها و سال‌ها، چه با شیوه‌نامه سال ۱۳۸۸ و چه شیوه‌نامه سال ۱۳۹۸، از آنچه که باید و شاید، روز به روز دورتر شد و می‌شود.

نقشه اشتراک هر سه شیوه‌نامه، ابها مات متعدد آنها است؛ البته شیوه‌نامه ۱۳۹۸ پرایه‌امتر از هر دو شیوه‌نامه قبلی جلوه‌گری می‌کند که می‌توان گفت برای رفع آن به یک شیوه‌نامه‌ی شیوه‌نامه اجرایی جدید نیازمندیم. علاوه بر ابها مات و کلی‌گویی‌های متعدد، در برخی موارد این شیوه‌نامه ابتدایی ترین حقوق شهر وندی و اساسی افراد را مورد هجمه خویش قرار می‌دهد.

موارد تعییریافته در شیوه‌نامه جدید اعتراض بسیاری از تشکل‌ها و شوراهای دانشجویی را برانگیخته است؛ مادر این متن تلاش کرده‌ایم تا شما را نسبت به موارد تعییر یافته آگاه سازیم تا آنکه بتوانیم همگی در مطالبه‌ای قانونی خواستار اصلاح شیوه‌نامه فعلی و شاهد بازگشت حقوق دانشجویان و ارزش‌های دانشجویی باشیم.

(تذکر: نحوه رسیدگی به تخلفات دانشجویی در شورای انصباطی بدین صورت است که شورای بدوی عهددهار اولین مرحله رسیدگی است، در صورتی که دانشجو به رای صادر شده در شورای بدوی اعتراضی داشته باشد در مرحله بعد شورای تجدیدنظر عهددهار مسئولیت رسیدگی است. چنانچه دانشجویه رای صادرشده از شورای تجدیدنظر اعتراض داشته باشد، با رعایت ضوابط مربوطه می‌تواند به شورای مرکزی اعتراض کند و مراحل بعد رسیدگی در شورای مرکزی طی شود. احکام صادر شده از سوی شوراهای شامل ۲۰ بند متنوع است که به ترتیب از حکم‌های سپک مثل اخطار شفاهی شروع می‌شود و تا اخراج دانشجو و ۵ سال محرومیت از تحصیل وی (حکم ۲۰) را شامل می‌گردد.)

الف) حذف حق داشتن وکیل و همراه: طبق اصل ۳۵ قانون اساسی (که قانون مافوق و حاکم بر تمامی قوانین دیگر کشور است و هیچ قانون دیگری نباید مغایر آن باشد)، در همه‌ی دادگاه‌ها، طرفین دعوا حق دارند برای خود وکیل انتخاب کنند و اگر توانایی انتخاب وکیل رانداشته باشند، باید برای آن‌ها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد. این حق هرچند در شیوه‌نامه ۸۸ و ۹۴ صراحتاً ذکر شده، در شیوه‌نامه ۹۸ حذف شده‌است. داشتن وکیل یک حق اساسی است و باید بر شوراهای انصباطی حاکم باشد، حذف همین $\textcircled{۶}$ کلمه از یک طومار $\textcircled{۴۰}$ صفحه‌ای دلیل مستندی است بر نقض حقوق اساسی و شهروندی داشتجو.

ب) محدود شدن احکام قابل اعتراض در شورای مرکزی: در شیوه‌نامه سال ۸۸، احکام اتا ۵ غیرقابل رسیدگی در شورای مرکزی بودند؛ در حالی که در شیوه نامه ۹۸ احکام اتا ۸، احکام بدوى و تعلیقی دانشگاه‌ها قابل اعتراض در شورای مرکزی نیستند. محدود شدن احکام قابل اعتراض، یکی دیگر از سخت‌گیری‌های شیوه‌نامه ۹۸ است که به منزله پایمال کردن حقوق افراد است.

ج) کاهش تاثیر رای اعضای دانشجو در شورای انصباطی بدوى (اولیه): شورای بدوى در شیوه‌نامه سال ۸۸ دارای ۵ عضو است که از این تعداد ۲ نفر دانشجو هستند. در برابر آن شیوه‌نامه سال ۹۸ داری ۷ نفر عضو است که تعداد اعضای دانشجوی آن همان دونفر است. این تغییر به معنای کاهش تاثیر مستقیم رای و نظر دانشجو

است و سختگیری‌های موجود را نسبت به دانشجویان افزایش می‌دهد.
د) جرم انگاشتن انتشار اسناد، اطلاعات و داده‌های دانشگاه: از دیگر بحث‌های مطرح شده در این
 شیوه‌نامه، در ماده تخلفات رایانه‌ای و مخابراتی، جرم انگاشتن انتشار اسناد، اطلاعات و داده‌های دانشگاه است که
 می‌تواند منجر به کاهش آگاهی دانشجویان، حفظ مغرضانه منافع عده‌ای مثل بعضی تشکل‌ها و فلجهای پیگیری
 های صنفی گردد. معاون فرهنگی وزارت بهداشت، سیما سادات لاری، صراحتا درباره این مسئله اشاره
 می‌کند: «اگر دانشجویی مسائل مربوط به دانشگاه نظری بودجه آن را نشر دهد و فردی از او شکایت کند، به
 شکایت او رسیدگی می‌شود»). شاید بتوان انتشار اسناد محرمانه دانشگاه را جرم انگاشت اما آنکه هر گونه انتشار
 اسناد دانشگاه، به عنوان جرم تلقی شود، غصه قابل توجه است.

۵) عدم رسیدگی به پر ابهامترین ماده این شیوه‌نامه: عدم رعایت شئون دانشجویی؛ شئون دانشجویی مطابق با شیوه‌نامه یعنی هر گونه رفتار خلاف شئون، منزلت و عرف مسلم که دانشگاهیان آن را مذموم بدانند. این بند که صراحتاً اشاره می‌کند آنچه که دانشگاهیان (شورای انصباطی) مذموم بدانند، مهمترین راه را برای برخورد سلیقه‌ای با دانشجو فراهم می‌کند. این بند با تمامی نقدهایی که به آن وارد است، نه تنها اصلاح نیافته و توضیح جامعی درباره آن ارائه نشده، بلکه با حذف و اضافه‌هایی که منطقش مشخص نیست، پر ابهام‌تر شده است. در شیوه‌نامه ۸۸ مواردی مثل عدم رعایت حقوق دیگران، پرخاشگری و ایجاد درگیری خلاف منزلت دانشجویی شناخته می‌شد که این موارد هم از شیوه نامه ۹۸ حذف شده است. پرسشی که می‌توان طرح کرد، آن است که پس از گذشت تمامی این سال‌ها، آیا شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارتی نباید تدبیری بر این بند مجھول الحال

مہسا بہ، مہدی، (سال ۳ بنشک).